

Ein hóttan móti heimsfriðinum

ALLUR heimurin fordómir blóðbaðið í Litauen. Úr øllum londum koma hvassorðað og avgjörd mótmæli til ovastu leiðsluna í Kreml móti tí, sum í allari altjóða pressuni verður kallað »Blóðbaðið í Vilnius«.

TAÐ var sunnunáttina, at sovjetiskir stríðsvagnar og hermenn lögdu á stóru mannamúgvuna uttanfyri útvarps- og sjónvarpsbyggingin í høvudsstaðnum Vilnius í Litauen. 14 fólk doyðu og meira enn 100 vórðu illa løstað. Millum tey deyðu vóru fleiri ungdómar og kvinnur. Øll vóru tey óvápnad.

TAÐ er enn óvist, hvør hevur givið boðini um hesa atsóknina. Allur heimurin biður nú eftir at frætta frá Gorbátjov. Óvist er um hann hevur tikið hesa avgerðina, ella tað er herurin. Tað er heldur ikki greitt, um Gorbátjov hevur mist valdið í landinum og um tað í veruleikanum er sovjetiskir herurin, sum hevur verið veruliga valdið. Flestu eygleiðarar duga illa at ímynda sær, at tað skal vera Gorbátjov, sum hevur givið boðini um at brúka vald í Litauen. Helst hevur hann ikki vitað av tí. Aðrir vilja tó vera við, at sum landsins hægsti maður hevur hann ábyrgðina av drápunum.

STODAN í øllum teimum trimum baltisku republikkunum er sera spent eftir hendingina sunnunáttina.

ina. Bæði í Estlandi og Letlandi bera tey nú ótta fyr, at herurin skal endurtaka atgerðina í Vilnius. Men eftir at leiðandi politikarar úr øllum heiminum hava ávarað leiðsluna í Kreml móti at halda fram við atgerðunum og inniliga heitt á hana um at samráðast við myndugleikarar í baltisku londunum, tykist tað greitt, at Kremlleiðslan hevur valt at ganga samráðingarleiðina.

TAÐ er greitt, at heimurin hevur ikki ráð til enn eitt kríggj. Vandin fyri einum oyðandi kríggj í Miðeystri er størri enn nakrantíð, og skulu vit nú eisini uppliva eina líkandi krigshóttan í Sovjetsamveldinum, so er lítið gott eftir av tí annars so bjartskygda avvápnadarpolitikki, sum hevur eyðkent heimin úr í nøkur ár.

FYRI tey mongu, sum hava mett Gorbátjov og perestrojka- og glasnostpolitik hansara sum eina bjarging fyri allan heimsfriðin, er hendingin í Litauen eitt stórt vónbrot. Maðurin, sum tey flestu av okkum settu okkara álit á, nú kommunistiska búskaparskipanin hevði spælt fallit, hevur sett stríðsvagnar inn móti ungdómum og kvinnum! Ella hevur hann mist tamarhaldið, soleiðis at tað í dag í veruleikanum eru gamlir kommunistar og herovastar, sum stýra landinum! Vit vita tað ikki í skrivandi løtu. Vit nokta at trúgva, at sami Gorbátjov, sum júst hevur fingið friðarvörðslu, skal hava sent stríðsvagnar móti ungdómum og kvinnum.

MEN tað er heilt greitt, at eingin eigur at góðtaka royndirnar hjá reyða herinum at knúsa óvápnad og friðarligu mótmælisgongurnar í baltisku londunum. Hesi lond, sum komu undir sovjetiskt vald eftir eina avtalu millum Stalin og Hitler, hava leingi kravt at fáa sitt sjálvstýri aftur. Tað hendi so lutvíst í fjór, tá londini almannakunngjördu, at tey nú vóru sjálvstøðug. Hetta læt seg gera uttan nakað blóðbað. Demokratiseringspolitikurin hjá Gorbátjov gjørdi, at hetta kundi lata seg gera, men tó bert til eitt vist. Við hesi gongdini fór alt tað sovjetiska ríkið at rilla, tí í fleiri øðrum republikkum ljóðaðu somu sjálvstýrisrøddir. Hetta hevur so verið ein av teimum stóru politisku trupulleikunum hjá Gorbátjov, umframt at allur landsins búskapur er koyrdur fastur. Nógv hevur verið tosað um, hvussu nógv sjálvstýri tær einstøku republikkarnar skulu fáa. Her eru sovjetiskir politikarar óávinir á máli. Teir gomlu kommunistarnir, sum tykjast at hava stórt vald framvegis, síggja helst, at einhvør roynd at taka sjálvstýri verður bard niður við hørdum. Og tað sær so ikki mætari út, enn at tað er júst hetta, sum er hent í Litauen.

SÍÐANI sjálvstýrisvirlýsingarnar hevur tað verið stóru spenningur um framtíðina hjá baltisku londunum. Vesturheimurin hevur alla tíðan biðið til, at Gorbátjov ikki fór at brúka herin móti teimum annars friðarligu baltarunum. At tað nú kortini er gjørt kann koma Gorbá-

tjov og hansara glasnostpolitikki í álvarsigan vanda. Vesturheimurin hóttir nú við at steðga øllum samstarvi við Sovjetsamveldið, sum júst nú hevur stórliga brúk fyri hjálp. Men enn er so óvist, hvør tað er, ið stendur aftanfyri hendingarnar í Litauen. Vit eiga øll at fordøma slíkt og seta vit okkara vón til, at sovjetiskir herurin ikki endurtekur hesa skemdargerð, men at leiðslan í Kreml nú aftur fer at brúka samráðingarvegin til tess at loysa trupulleikarnar.

TAÐ stendur greitt, at við at seta á stovn demokrati í hesum stóra og fyrr so afturlatna landi lúrir eisini vandin fyri borgarakríggj. Einkilandi í verðini er samansett av so mongum nationalitetum. Uppgávan hjá Gorbátjov er stór og torfør. Við at loyva demokratinum hevur hann eisini latið dynnar upp fyri teimum mongu nationalitetunum, sum hava kent seg niðurbundnar í so mong ár. Og hvussu ein loyvir stórra sjálvstýri til hesar mongu republikkarnar, uttan at tað heilt tekur grundarlagið undan Sovjetsamveldinum, er tann stóri spurningurin. Tað eru tey, sum halda, at tað besta hevði verið ein uppgerð í øllum landinum einaferð med alla. Eitt nú høgrapressan í Føroyum. Men ein slík uppgerð fer at enda við einum altoyðandi borgarakríggj, sum eisini fer at hótta heimsfriðin. Hava sovjetbúgvur ráð til tað, hava vit! Demokratiseringin má sleppa at halda fram uttan blóðbað ella borgarakríggj. Hetta biðja vit øll til.

Sosialurin

sosigaley

Jarnborgarligur politikur!

»Folkaflokkurin kennir sína skyldu og leggur hugsjonarlig sersjonarmið til viks, treyðað av at makkarin ger tað sama... javnaðarmenn hava ikki verið til at kenna aftur hesaferð. Teir hava víðurkent, at sosialisman hevur vundið hetta land turt fyr pening til alment virksemi og peninganytslu, og at einasta leið ur hotta-fallinum er loyvatak tvørtur um miðjuna... tað gerst bert við jarnborgarligum búskaparpolitikki. Alt annað er uttlokað og ger bert kreppuna verri«.

skrivur Dagblaðið í oddagrein.

Vit hava fyrr vist á vandann við eini samgongu við folkaflokkin, har stavna-maðurin er 17. maður. Onkur heldur vit eiga at gevast við tí, ti hetta er eingin vandi. Kortini vilja vit gera ikki minst javnaðarfólk og tingmenn floksins varug við, hvat tey møguleiga kunnu vænta sær, skulu vit ganga eftir tí ein av samgongumonnunum skrivur í Dagblaðnum. Og fara vit at biðja tykkum leggja tykkum væl í geyma brotini, vit hava drigið fram í umrøddu oddagrein.

Her ljóðar so flott, at folkaflokkurin kennir sum sína skyldu at leggja hugsjonarlig sersjonarmið til viks, og at tað skal arbeið-

ast tvørtur um miðjuna. Men aðrastaðni skrivur samgongutingsmaðurin, at javnaðarmenn hava víðurkent, at sosialisman hevur vundið landið turt fyr pening og upptur aðrastaðni, at landið bert kemur aftur á beint við JARN-BORGARLIGUM politikki.

Her eru vit aftur vitni til bevista manipulation. Fyrst lovorð um at sleppa hugsjonarligum sersjonarmiðum fyr síðani at tosa um, at einasta leiðin er jarnborgarligur politikur! Við orðunum jarnborgarligum politikki hevur umrøddi samgongumaður gjørt sínum samgongufølgum greitt, at tað skal ikki rekast politikkur yvir miðjuna, men at tað skal vera høggravendur og Thatcheristiskur jarn-

borgarligur politikkur. Ahugavert verður at síggja, hvussu hann vil hava hesi sjonarmið ferd út í livið. Tað fáa vit at síggja, tá landsstýrið er farið til arbeiðis!

Og munnu javnaðarpolitikarar góðtaka postulat hansara um, at tað er sosialisman, sum hevur vundið føroyska samfelagið turt fyr pening! Onkur er so »frekur« at loyva sær at halda, at tað harafturimóti eru teir privatir spekulantar-nir, sum hava vundið landið turt fyr pening.

Samgongan skal hava arbeiðsfrið. Gamani. Men eingin politikari í hesi samgongu eigur at vera so naivur at halda, at nú er væl vorið. Tað skal arbeiðast, tí samfelagið er í trupulleikum. Men tað

kann koma tann dagur, tá onkur vil sleppa at seta kilar í nettupp út frá krávinum um »jarnborgarligan politikur«. Hvat tað meinast við, verður so áhugavert at síggja. Og vit fáa so at síggja, um blaðstjórin á folkafloksmálgagninum, sum er partur av samgonguni, fer at geva samgongufølgum sínum arbeiðsfrið. Umrødda oddagrein er tvískiljað. Nú fáa vit at síggja.

Blindastovnur Føroya

hevur opið mánadag-fríggjadag kl. 9-16.
Telefonir: 182 22 og 192 88

**BAD
KØK
GONGD
TRAPPU**

**FLÍSAR
KLINKUR**
FÆRT TÚ HJÁ:

OPÍD ER:
Týsdag - hósdag 10:00-17:30
Fríggjadag 10:00-18:00
Lýngjadag 10:00-12:00
Mánadag, helligdag
Stengt málum 12 og 13

**Føroya
Flisahandil**

v. MÚNARAMEISTARA
MARCUSSEN
STYKKIÐ - TLF. 21295

Serhandil fyri flisar